

mysli, uznáv, že měl železniční personál tlačení cestujících ku příjíždě-
jícímu a dosud se pohybujícímu vlaku zabránit nějakým energickým
a účelným způsobem. Je také naprosto nejisto, zdali by se byl bezbranný
personál železniční něčeho takového mohl odvážit vůči většímu davu,
jehož chování nesvědčilo o žádoucí ukázněnosti a jenž by starostlivost
o jeho tělesnou bezpečnost pravděpodobně považoval za nedovolený
zásah do práv platících pasažerů. Sluší uznati vzhledem ku předpisu
§u 1297 obč. zák., že za takového stavu jedná každý jednotlivec na
svůj vrub a na nebezpečení, vždyť to je také obsah občanské svobody
a neodvislosti, by jednotlivci nemusili býti poháněni poručníkováním a
donucováním úředním ke všemu, co každému káže zdravý rozum. Vždyť
velkoměstský strážník na nebezpečné křižovatce ulice také nemusí ener-
gicky napomínati obecnost, by vlezlo pod kola pádících aut, nýbrž
každý ví a musí věděti, jak si má za určitých, zvláště nebezpečných
okolností počínati. Byl-li žalobce stržen pod vlak tlačícím se davem,
kázal mu zdravý rozum, by se do toho davu vůbec nevmísil, aby se ne-
připojoval k těm, kdož usilovali naskočiti do vlaku ještě jedoucího. Pak
mu byl v první řadě úraz způsoben těmi neznámými, vlastně nezjištěnými,
ne-li nezjistitelnými lidmi, ale v druhé řadě způsobil si jej sám, že ne-
dbal obyčejné opatrnosti, každému člověku normálního rozumu vrozeně.
Byl-li žalobce stržen pod vlak stupátkem, když se vlak ještě pohyboval,
zavinil si svůj úraz výlučně sám, že se, ač i jemu zákon v §u 1297 obč.
zák. ukládá úkony zdravého rozumu, přiblížil jedoucímu vlaku tak
blízko, že již podle všeobecných pravidel a obyčejné zkušenosti životní
musil nahlížeti a věděti, že tím ohrožuje ne-li svůj život, aspoň tělesnou
bezpečnost. Když však, jak dovolací soud uznává, žalobcův úraz zaviněn
byl třetími osobami nebo zavinil se jej žalobce výlučně sám, pozbývá
žalobní nárok zákonné důvodnosti, neboť pak žalovaným prokázáno
vyvinění podle §u 2 zákona ze dne 5. března 1869, čís. ř. zák.

Čís. 4422.

**Zákonné předpisy, týkající se úpravy služebního poměru obecních
zřízenců.**

**Zákon ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920 ne-
vztahuje se na zaměstnance měst statutárních.**

**Nové úpravy požitkové zaměstnanců Pražské Městské spořitelny
(platné od 1. března 1920) nemůže se dovolávat ten, jehož služební
poměr byl rozvázán dříve, než úprava byla schválena usnesením obec-
ního zastupitelstva.**

(Rozh. ze dne 2. prosince 1924, Rv I 1599/24.)

Žalobce byl zaměstnancem Městské spořitelny pražské a byl v roce
1910 propuštěn. Sporem domohl se v roce 1913 na Spořitelně placení
pense. Po nové úpravě úřednických pensí, platné od 1. března 1920,
domáhal se žalobce na Spořitelně rozdílu mezi pensí mu vyplácenou a
vyššími požitky stanovenými od 1. března 1920. Žaloba byla zamítnuta
soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů

Žalobce zakládal právní důvod žaloby ve spisu žalobním na novou úpravu platů nastalou dnem 1. března 1920. Potom citoval sice rozptýleně řadu zákonů na další doklad svého nároku, avšak při líčení dne 6. září 1923 prohlásil, že nemění žalobní podklad, že žalobním důvodem zůstává služební smlouva — chce říci patrně zmíněná nová úprava platů — a že zákon citoval pro upevnění svých požadavků. Dlužno se tedy především zabývatí onou novou úpravou, zdali z ní žalobní nárok plyne. Tu netřeba ani zabývatí se otázkou, zda tato nová úprava vztahovala se jen na základní služné, příbytečné a vánoční dary, jak tvrdí Spořitelna, čili jak tvrdí zase žalobce, také na přídavky válečné, nákupní, mimořádné podpory, jichž se žalobce domáhá, ačkoli i tato otázka dá se každému nepředpojatému čtenáři úpravy docela snadno vyřešiti; nýbrž stačí úplně výslovné ustanovení úpravy obsažené v její čl. 17, dle něhož se tato úprava nevztahuje na úředníky, jichž aktivní poměr služební anebo poměr vůbec byl rozvázán před schválením jejím sborem obecních starších (obecním zastupitelstvem), a na úředníky, jimž dal výbor před tímto schválením výpověď, z čehož jde, že žalobce, který nesporně již v roce 1910 přestal býti aktivním úředníkem spořitelny, byv ze služeb propuštěn, což ovšem na jeho žalobu soudním výrokem změněno na pensionování, na tuto novou úpravu se odvolávati a nároky z ní pro sebe odvozovati žádným způsobem nemůže. Zbývají tedy jen ty předpisy zákonné, jichž se dovolává. Jsou to: 1) zákony ze dne 23. července 1919, čís. 443 a 444 sb. z. a n., zákon ze dne 30. září 1919, čís. 536 sb. z. a n. a zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 312 sb. z. a n. 2) zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 289 sb. z. a n. 3) zákon ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n. 4) zákon ze dne 21. prosince 1921, čís. 495 sb. z. a n. Ad 1). Zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 312 sb. z. a n. upravuje dle nadpisu svého drahotní přídavky úředníkům obecním v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, jakož i úředníkům okresním v Čechách, okresním cestmistrům na Moravě a ve Slezsku a konečně staropensistům a praví: v § 1, že úředníci, na něž se vztahují zákony ze dne 23. července 1919, čís. 443 a 444 sb. z. a n. a ze dne 30. září 1919, čís. 536 sb. z. a n. mají zákonný nárok na drahotní a nákupní přídavky ve stejné výši jako úředníci státní. V §u 2, že úředníkům obecním i okresním, kteří odešli na trvalý odpočinek, přísluší též nárok na drahotní a nákupní přídavky, jaký v obdobných případech mají úředníci státní rovnocenné kategorie a stejné doby služební. I když se ve prospěch žalobce předpokládá, ačkoli to právě jest otázkou mezi stranami spornou, že žalobce, jak si tu vlastnost sám přikládá, jest vskutku pensionovaným úředníkem obecním, tedy pořád samozřejmě vyžaduje se předpoklad §u 1, aby se na něho vztahovaly zákony tam citované. Než ty se na něho naprosto nevztahují, neboť: zákon ze dne 23. července 1919, čís. 443 sb. z. a n. t. j. vlastně zákon ze dne 29. května 1908, čís. 35 z. zák. pro Čechy ve znění jeho upravující dle nadpisu svého služební poměry úředníků při obcích v Čechách, na Moravě a ve Slezsku stanoví v §u 44 výslovně, že ustanovení jeho nevztahují se na úředníky statutárních obcí vůbec, kdežto Praha takovou statutární obcí t. j. obcí s vlastním statutem (zákon ze dne 27. dubna 1850, čís. 85 z. zák.)

jest, takže tohoto zákona žalobce žádným způsobem dovolávati se nemůže; další zákon ze dne 23. července 1919, čís. 444 sb. z. a n. vlastně ve znění jeho zákon ze dne 3. října 1907, čís. 63 z. zák. pro Čechy, jedná o služebních poměrech okresních úředníků, takže opět na žalobce nedopadá; konečně zákon ze dne 30. září 1919, čís. 536 sb. z. a n. upravuje hmotné poměry cestmistrů při okresních silničních výborech na Moravě a ve Slezsku, jímž žalobce také není. Ad 2). Tento zákon jedná sice o úpravě přídavků a výpomoci zřízencům a pensistům okresním v českých zemích, avšak — nehledě opět ku sporné vlastnosti žalobce jako pensisty obecního — jen tak, že jak zřízencům (§ 1) tak pensistům (§ 2) přiznává je ve výši, v jaké přísluší zřízencům státním jen tehdy, pak-li se na ně vztahují zákony ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 a 17 sb. z. a n. Avšak pohříchu tyto zákony opět se na žalobce nevztahují a vztahovati nemohou, neboť: Zákon ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920 upravující služební poměry trvale ustanovených zřízenců při obcích v Čechách, na Moravě a ve Slezsku vztahuje se již dle svého čl. I §u 1, dle něhož ustanovení o b e c n í c h z ř í z e n í v zemích těch ohledně obecních zřízenců se doplňují a mění, toliko na t. zv. obce venkovské t. j. všechny městské i veské obce vyjímajíc vždy o b c e s v l a s t n í m s t a t u t e m, na něž se tedy nevztahuje. Praha a tedy žalobce opět pod tento zákon nespádají. To plyne jasně nejen z toho, že kde zákon chtěl, aby se vztahoval i na obce statutární, tam to na příležitostném místě výslovně řekl, jako se to stalo v zákoně ze dne 7. února 1919, čís. 76 sb. z. a n., kterým se již dle nadpisu mění a doplňují »některá ustanovení dosavadních o b e c n í c h z ř í z e n í a m ě s t s k ý c h s t a t u t ů v Československé republice«, nebo v zákoně ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n. o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním (finanční novela), kde v §u 57 opět se činí zmínka o m ě s t s k ý c h s t a t u t e c h, že pozbývají platnosti, pokud se týkají finančního hospodářství. Mimo to plyne i ze vzniku zákona (čís. 16/19), že chtěl se vztahovati jen na venkovské obce a ne na města statutární, jak to jasně jde z porovnání tisku č. 1040, 2010 ai 1919. V návrhu tisk 1040 totiž v §u 1 výslovně bylo citováno obecní zřízení pro Čechy ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák., které dle svého čl. I. pro statutární obce neplatí, ale postřehlo se, že buď musí tam býti citována také obecní zřízení pro Moravu a pro Slezsko, anebo žádné, ani tedy zřízení obecní pro Čechy, a tak ústavní výbor v tisku 2010 upravil znění §u 1 konečně tak, jak je nyní, kde se jmenují zřízení všech tří českých zemí, avšak podle data a čísla se necitují. Ale též již proto, že se tam jmenuje »obecní zřízení« v Čechách, nevztahuje se to na Prahu, jejíž statut má název »obecní řád«. Zákon ze dne 17. prosince 1919, čís. 17 sb. z. a n. pak upravuje služební poměry zřízenců a cestářů při o k r e s n í c h zastupitelstech v Čechách a okresních silničních výborech na Moravě a ve Slezsku a nemůže proto z něho žalobce pro sebe opět ničeho dovozovati. Ad 3. Tento zákon jedná o služebních a odpočivných požitcích zaměstnanců státních neb v podnicích, ústavech a fondech státních a státem spravovaných; na zaměstnance obecní a obecních ústavů tedy se nevztahuje. Ad 4. Tento zákon v dovolání chybně citovaný co čís. 459 upravuje výhody poskytnuté státním a jiným veřejným zaměstnancům z důvodů mimořádných

poměrů. Tu odvolával se žalobce na § 3, který však jen stanoví, že nároky zaměstnanců župních, jakož i úředníků okresů a obcí a fondů a ústavů jimi spravovaných, musí býti s n í ž e n y na míru nároků zaměstnanců státních, pokud je přesahují — odiosní to výsada, z níž ničeho pro žalobcův nárok získati nelze. Není tedy potřeba rozhodovati ani otázku, zdali Městská spořitelna pražská je ústavem obecním neb obcí spravovaným, neboť i pak-li jest, tak přece dovolané zákony se na úřednictvo je jí nevztahují, protože Praha jest obcí statutární.

Čís. 4423.

Okolnost, že uzavřeno vyrovnání, lze uplatňovati žalobou dle §u 35 ex. ř., třebas bylo vyrovnání skončeno dříve, než-li vzešel exekuční titul.

Útraty sporu nemají povahu samostatné pohledávky. Účinnost vyrovnání vztahuje se na útraty za všechny úkony, které spadají před zahájení vyrovnávacího řízení.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1924, Rv I 1652/24).

O žalobcově jmění bylo dne 28. dubna 1923 zahájeno vyrovnávací řízení, jež skončilo vyrovnáním na 36%, potvrzeným usnesením ze dne 18. listopadu 1923, jež bylo stranám doručeno dne 3. prosince 1923. Žalovanému příslušela proti žalobci pohledávka z komisionářského obchodu, již vysoudil na nynějším žalobci ve sporu, v němž rozsudek prvního soudu byl vynesena dne 10. ledna 1923, odvolacího soudu dne 22. března 1923, zrušující usnesení dovolacího soudu dne 25. října 1923 a pravoplatný rozsudek prvního soudu dne 16. prosince 1923. Pohledávka žalovaného byla v žalobcově vyrovnání přihlášena a žalobce složil dne 24. listopadu 1923 pro žalovaného na soudě první vyrovnačí splátku. Usnesením ze dne 13. února 1924 povolil exekuční soud proti žalobci exekuci pro pohledávku žalovaného s příslušenstvím. Žalobě, domáhající se zrušení exekuce, p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl. D ů v o d y: Nehledě k tomu, že dne 3. prosince 1923, kdy bylo naposledy ústně jednáno ve sporu mezi stranami, neměl ani žalobce ani žalovaný v rukou soudního usnesení o tom, že vyrovnání jest pravoplatné, nemohl žalobce namítati, že vyrovnáním tím se pohledávka žalovaného snížila na 36% původního obnosu, a i kdyby tak učinil, nebylo by se mohlo k tomu přihlídnouti, poněvadž snížení toto dle §u 57 (2) vyr. ř. (novela ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n. čl. III) platí pouze pro případ, že dlužník splnil včas a plně potvrzené vyrovnání, takže v opačném případě, jakož i v případě odstavce (1) téhož §u 57 zrušuje se vyrovnání a má dlužník platiti plný obnos; vyrovnávací řízení nestaví sporů (§ 7 konkursního řádu a cont.) a jest proto spor rozhodnouti bez ohledu na ně, neboť obě strany mohou trvati na tom, by se rozhodlo, kolik činí původní pohledávka věřitelova; kdyby byl názor žalovaného, že žalobce měl namítati snížení pohledávky soudním vyrovnáním, správným, pak bylo by nutno částečně zamítnouti žalobní žádost pro tentokrát a musil by věřitel v případě §u 57 vyr. ř. žalovati znovu, což jest